

Remissvar – Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ökat ansvar (SOU 2018:50)

Stiftelsen för Internetinfrastruktur ("Internetstiftelsen") är en oberoende allmännyttig organisation som verkar för en positiv utveckling av internet i Sverige. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se, med registrering av domännamn samt administration och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret. Sedan september 2013 sköter Internetstiftelsen också drift och administration för toppdomänen .nu.

Internetstiftelsens vision är att alla i Sverige vill, vågar och kan använda internet.

Internetstiftelsen har fått möjlighet att lämna remissvar på SOU 2018:50 – Ett oberoende public service för alla. Remissvaret är begränsat till de delar av förslaget som diskuteras nedan under respektive rubrik.

Avsnitt 3 – Ändamålsenlig reglering av public service

Avsnitt 3.2 – Utgångspunkter för en ändamålsenlig reglering

Internetstiftelsen instämmer i kommitténs konstaterande att den pågående medieutvecklingen ökar behovet av oberoende medier med hög legitimitet hos allmänheten. I rapporten *Svenskarna och internet 2018*, visar studien bland annat att tittandet på tv-kanalernas playtjänster växer. I Sverige tittar 79 procent av internetanvändarna över 12 år på tv-kanalernas playtjänster. Lägst andel finns bland de över 76 år, men den gruppen är ändå uppe i 48 procent. I åldrarna 36-45 år är andelen så hög som 88 procent.

Mot bakgrund av de förändringar som sker på mediemarknaden anser Internetstiftelsen att kommittén vid skapandet av en ändamålsenlig reglering, bör ha som utgångspunkt att en stor del av den publik som tidigare tog del av public service-bolagens innehåll via traditionella medier, nu har förflyttat sig till att ta del av public service innehåll på plattformar på internet. Internetstiftelsen anser därför att det är problematiskt att de verksamheter som public service-bolagen bedriver på internet, och särskilt den verksamhet som bedrivs på bolagens egna plattformar, inte beaktas vid bedömningen av om bolagen uppfyller villkoren för sändningstillstånden.

Avsnitt 3.3 – Reglering från 2020

Internetstiftelsen välkomnar kommitténs förslag att begreppet kärnverksamhet, utöver att innefatta produktion och sändning av radio- och tv-program till allmänheten, ska omfatta tillhandahållanden av radio- och tv-program på bolagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. En mer internetvänlig definition av begreppet kärnverksamhet kan bidra till att public service-bolagen kan satsa på att utveckla sina

egna plattformar, vilket är till fördel för internetanvändarna. I en tid där public service konkurrerar med stora internationella bolag som Netflix och Youtube och samtidigt ska producera innehåll som uppfyller bolagens innehållskrav, behöver bolagen ges möjlighet att utveckla och prioritera sina egna plattformar. Om bolagens plattformar är välutvecklade och har relevant innehåll, är möjligheten större att internetanvändarna tar del av innehållet.

Avsnitt 4 – Var ska public service finnas?

Avsnitt 4.3 – Oberoendet i förhållandet till globala medieaktörer och distributörer

Internetstiftelsen anser att det finns ett intresse av att public service-bolagen verkar i sociala medier och andra kommersiella tjänster. Dels för att en stor del av bolagens publik finns där, dels för att det finns ett behov av politiskt och kommersiellt oberoende aktörer även i sociala medier. Genom att public service-bolagen tillåts verka i sociala medier kan de bidra till att förbättra kvalitén och sanningsenligheten på det innehåll som förekommer där.

Internetstiftelsen instämmer i kommitténs bedömning om att vissa risker kan finnas med användningen av sociala medier, som både public service-bolagen och andra aktörer behöver ta i beaktande. I många sociala medier krävs det registrering för att användare ska kunna ta del av innehållet. Vidare förbehåller sig många sociala medie-företag rätten att ta bort innehåll som strider mot policyer eller användarvillkor. Detta är en skillnad mot när public service-bolagen publicerar innehåll på sina egna plattformar, där nästintill full råddighet föreligger över det publicerade innehållet. Mot bakgrund av ovanstående faktorer bör public service-bolagen undvika exklusiva publiceringar i sociala medier.

Internetstiftelsen instämmer i att enbart det faktum att public service-bolag använder sociala medier inte innebär att bolagen uppmanar personer att använda sociala medier, i strid med förbudet mot att uppmuntra kommersiella intressen. Internetstiftelsen anser att sociala medier borde betraktas som ett ytterligare tillvägagångssätt för public service att nå sin publik, vid sidan av många andra tillvägagångssätt.

Avsnitt 5 – Vad ska public service göra och tillsammans med vem?

Avsnitt 5.1 – Innehållsuppdraget

Kommittén föreslår att det ska finnas en större flexibilitet för public service-bolagen att välja vilka plattformar som innehållet för barn och unga ska tillhandahållas på för att bidra till att utbudets synlighet för målgruppen ökar.

I rapporten *Svenskarna och internet 2018*, visade studien att 100 procent av alla tillfrågade ungdomar mellan 12 och 15 år använder Youtube. Att public service använder sig av plattformar som Youtube kan därför i många fall vara nödvändigt för att nå de unga. Om public service inte får publicera hela eller större delar av program där de unga faktiskt finns, kan det finnas en risk för att innehållet inte når publiken överhuvudtaget. Internetstiftelsen instämmer därför i att även om publicering av hela eller längre delar av

program på sociala medier och andra kommersiella plattformar bör undvikas, får det ske om det är nödvändigt för att nå en viss publik som inte kan nås via de egna plattformarna. Sådana publiceringar kräver givetvis att public service-bolagen gör en bedömning av plattformen samt att en avvägning görs mellan risker och möjligheter.

Internetstiftelsen instämmer vidare i att en mer teknikneutral reglering skulle kunna bidra till en ökad flexibilitet att välja var utbudet för barn och unga ska tillgängliggöras, vilket kan underlätta för public service att nå den unga publiken.

Avsnitt 5.2 – Förhållandet till lokala nyhetsaktörer

Internetstiftelsen vill här belysa att internet har lett till att gränsdragningarna mellan vad som är rörlig bild, ljud och text har förändrats. Det går inte längre att göra skillnad mellan innehåll som enbart är rörlig bild och text, till skillnad från tidigare när innehållet förekom i en tv eller radio. Ett innehåll som är attraktivt för publiken på internet innehåller många olika beståndsdelar, så väl text, som rörlig bild och ljud. Att public service-bolagen ska fokusera på att tillhandahålla ljud respektive rörlig bild kan därför vara svårt, mot bakgrund av hur medielandskapet ser ut idag.

Avsnitt 6 – Förhandsprövning av nya tjänster

Avsnitt 6.5 – Överväganden och förslag

Internetstiftelsen arbetar för att främja internetutvecklingen i Sverige, och kommer därför att diskutera frågan om förhandsprövning utifrån internetanvändarnas perspektiv. Internetstiftelsen anser inledningsvis att kommittén för en väl avvägd diskussion om förhandsprövning av public service-bolagens tjänster som beaktar både public service-bolagens och andra aktörers intressen. Internetstiftelsen motsätter sig inte kommitténs förslag att enbart tjänster inom den kompletterande verksamheten ska förhandsprövas, men vill framhålla att en sådan reglering kräver att det står klart för public service-bolagen vilken verksamhet som är kärnverksamhet respektive kompletterande verksamhet. En sådan gränsdragning är framförallt nödvändig när det kommer till verksamhet på internet, där skillnaden inte alltid är stor mellan att exempelvis utveckla en tjänst och skapa en ny tjänst.

Internetstiftelsen ställer sig inte heller helt avvisande mot att förhandsprövning kan behöva äga rum efter begäran av berörda intressenter. Internetstiftelsen vill dock belysa att förslaget kan riskera att leda till en bromsad internetutveckling om public service behöver vänta in förhandsprövning vid framtagande av internetjänster, eftersom tempot på internet i dagsläget är så pass högt. För att public service ska kunna vara med och bidra med attraktivt innehåll på internet som tittarna faktiskt tar del av krävs det att public service, i likhet med internationella aktörer, kan arbeta innovativt och effektivt med framtagandet av nya tjänster.

Sammanfattning

Att public service-bolagen är verksamma på internet, där en stor del av publiken finns, är något som Internetstiftelsen ställer sig positiv till. Internetstiftelsen välkomnar att frågor om public service-bolagens verksamhet på internet diskuteras i utredningen. Medielandskapet har förändrats och idag har en stor del av svenskarna valt bort de traditionella medierna, som tv och radio, för att ta del av nyheter och annat innehåll på internet. Att kunna ta del av public service-bolagens innehåll på internet har därför blivit en självklarhet. Som kommittén har visat på är frågor om public service verksamhet på internet inte helt fria från friktion. Det är många aspekter som ska tas med i beaktande och många olika avvägningar som ska göras. Internetutvecklingen och förändringarna i medielandskapet lär dock inte stanna av, och därför komma dessa frågor att behöva diskuteras vidare i framtida utredningar.

Stockholm den 15 oktober 2018

Danny Aerts

Vd, Stiftelsen för Internetinfrastruktur